

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

«ПОГОДЖЕНО»

Директор навчально-наукового
інституту економіки та управління

_____ В. П. Клочан

« ___ » _____ 2018 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Д. В. Бабенко

« ___ » _____ 2018 р.

Декан обліково-фінансового
факультету

_____ О. М. Вишневська

« ___ » _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з вибіркової дисципліни **«Банківське регулювання та нагляд»**

(шифр за ОПП – ВМПП 5)

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (І курс)

на 2018-2019 навчальний рік

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітній ступінь «Магістр»

Кваліфікація: магістр з фінансів, банківської справи та страхування

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Курс – I

Семестр – 1

Всього годин – 90 год./3,0 кред.

з них:

лекцій – 26 год./0,87 кред.

практичних – 26 год./0,87 кред.

самостійна робота – 38 год./1,27 кред.

Залік у 1 семестрі

Програма відповідає вимогам Освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженою Вченою радою Миколаївського національного аграрного університету 27.03.2018 р. (протокол №7).

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № ___ від «__» _____ 2018 р.

Завідувач кафедри фінансів, банківської
справи та страхування
д-р екон. наук, професор

Н. М. Сіренко

Робочу програму схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету ННІ економіки та управління Миколаївського національного аграрного університету.

Протокол № ___ від «__» _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії,
канд. екон. наук, доцент

Ю. Ю. Чебан

1. АНОТАЦІЯ

Метою банківського нагляду є стабільність банківської системи та захист інтересів вкладників і кредиторів банку щодо безпеки зберігання коштів клієнтів на банківських рахунках. Наглядова діяльність Національного банку України охоплює всі банки, їх відокремлені підрозділи, афілійованих та споріднених осіб банків, банківські групи, учасників банківських груп на території України та за кордоном, установи іноземних банків в Україні, а також інших юридичних та фізичних осіб. Державне регулювання діяльності банків здійснюється Національним банком України у формах адміністративного регулювання (реєстрація банків і ліцензування їх діяльності; встановлення вимог та обмежень щодо діяльності банків та інші) та індикативного регулювання (встановлення обов'язкових економічних нормативів; визначення норм обов'язкових резервів для банків; встановлення норм відрахувань до резервів на покриття ризиків від активних банківських операцій та інші).

ABSTRACT

The purpose of banking supervision is stability of the banking system and protection of interests of depositors and creditors of the Bank concerning the safe storage of clients' funds in Bank accounts. Oversight activities of the National Bank of Ukraine covers all banks, their subdivisions, affiliated and related entities of banks, banking groups, participants of the banking groups in Ukraine and abroad, offices of foreign banks in Ukraine, as well as other legal entities and individuals. State regulation of banks by the National Bank of Ukraine in the forms of administrative control (registration of banks and licensing of their activities; establishment of requirements and restrictions on activities of banks and other) and indicative regulation (the establishment of mandatory economic norms; determination of reserve requirements for banks, establishment of norms of deductions in reserves to cover the risks of active banking operations, etc.).

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітній ступінь «Магістр»

Нормативна / вибіркова – вибіркова

Семестр – 1

Кількість кредитів ECTS – 3,0

Кількість модулів – 1

Кількість змістових модулів – 1

Загальна кількість годин – 90 год.

Види освітньої діяльності та види занять, обсяг годин:

лекції – 26 год.

практичні заняття – 26 год.

самостійна робота – 38 год.

Форми підсумкового контрольного заходу – залік у 1 семестрі

3. МЕТА, ЗАВДАННЯ, ПРЕДМЕТ, ОБ'ЄКТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Банківське регулювання та нагляд» – навчальна дисципліна, що вивчає інструменти та методи банківського регулювання та нагляду в сучасних умовах господарювання. Метою банківського нагляду є стабільність банківської системи та захист інтересів вкладників і кредиторів банків щодо безпеки зберігання коштів клієнтів на банківських рахунках. Для забезпечення цього завдання необхідні адекватні методологічні підходи до оцінки фінансової стійкості банків, спроможності менеджменту контролювати ключові процеси, виконання нормативних вимог, а також обґрунтоване та своєчасне втручання при встановленні підвищених ризиків.

Мета дисципліни – досконале опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері банківського регулювання, методології та інструментарію здійснення нагляду за діяльністю банків з боку Національного банку України.

Завданнями дисципліни є:

- вивчення загальних понять системи банківського регулювання та нагляду в Україні;
- оволодіння нормативною базою та інструментарієм контролю за діяльністю банків у процесі їх реєстрації, ліцензування, аналізу економічних параметрів та фінансової звітності;
- опанування теоретичних та методичних засад організації банківського регулювання та нагляду в Україні;
- формування професійних знань стосовно порядку створення, реєстрації та ліцензування банківської діяльності в Україні;
- оволодіння основними положеннями пруденційного безвиїзного регулювання банківської діяльності в Україні;
- вивчення правил інспекційних перевірок банків в Україні;
- опанування порядку оцінювання діяльності банків за рейтинговою системою «CAMELS»;
- формування професійних знань стосовно банківського нагляду на основі оцінки ризиків;
- оволодіння правилами застосування заходів впливу до банків в Україні.

Предметом дисципліни є методологічні положення, теоретико-методологічні засади та інструментарій здійснення банківського регулювання та нагляду.

Об'єктом дисципліни є система банківського регулювання та нагляду в Україні.

Здобувач вищої освіти повинен **знати**:

- основні концептуальні положення і принципи банківського регулювання та нагляду;
- місце і роль банківського регулювання та нагляду;
- процес реєстрації банків та ліцензування банківської діяльності;
- порядок пруденційного нагляду за діяльністю банків;
- порядок інспектування банківських установ;
- особливості оцінювання діяльності банку за допомогою комплексної рейтингової системи CAMELS;
- порядок застосування заходів впливу за порушення банківського законодавства;

Здобувач вищої освіти повинен **вміти**:

- контролювати фінансовий стан банків та їхніх підрозділів;
- контролювати виконання банками обов'язкових нормативів НБУ;
- контролювати додержання банками вимог обов'язкового резервування;
- аналізувати діяльність банків у процесі інспектування;
- здійснювати аудит у банках;
- аналізувати механізм процесу допуску банків на ринки;
- застосовувати до банків адекватні заходи впливу за порушення банківського законодавства;
- оцінювати діяльність банків із застосуванням рейтингової системи CAMELS;
- оцінювати діяльність банків з використанням методів документарного контролю;
- управляти рівнем ризикованості діяльності банків;
- аналізувати механізм процесу реорганізації та ліквідації банків;
- розробляти пропозиції щодо вдосконалення правових актів з регулювання діяльності банків.

4. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Банківські операції	Банківська система	Інвестиційне кредитування	Аудит банківської діяльності
Кредитування підприємств	БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД		Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції
Облік у банках	Фінансовий ринок	Фінансові послуги	Гроші та кредит

5. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД»

для здобувачів вищої освіти обліково-фінансового факультету (1-го курсу освітнього ступеня «Магістр») за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітньо-професійна програма)

МОДУЛЬ 1. БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД	Тема 1 Теоретичні засади регулювання діяльності банків на міжнародному та національному рівнях
	Тема 2 Організаційна побудова системи банківського регулювання та нагляду
	Тема 3 Створення і реєстрації банків в Україні
	Тема 4 Ліцензування банківської діяльності в Україні
	Тема 5 Пруденційний безвиїзний нагляд за діяльністю банків
	Тема 6 Інспектування банків
	Тема 7 Комплексна рейтингова оцінка діяльності банків за системою «CAMELS»
	Тема 8 Банківський нагляд на основі оцінки ризиків
	Тема 9 Застосування до банків заходів впливу за порушення ними банківського законодавства та нормативних актів НБУ
	Тема 10 Розвиток банківського регулювання та нагляду в контексті євроінтеграції та глобалізації

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА НАГЛЯД»

У відповідності до навчального плану спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітньо-професійна програма) курс дисципліни «Банківське регулювання та нагляд» вивчається здобувачами вищої освіти протягом 1 семестру (I курс освітнього ступеня «Магістр»). Курс складається із 90 годин / 3,0

кред., у тому числі теоретичний курс (лекції) – 26 год. / 0,87 кред., практичні заняття – 26 год. / 0,87 кред., самостійна робота – 38 год. / 1,27 кред.

Структурно-логічна схема дисципліни за змістовими модулями передбачас:

1. Лекції. Теми лекцій передують практичним заняттям.
2. Практичні заняття. Коротке викладення теми та мети заняття, вивчення основних методів та показників, їх самостійне опрацювання.
3. Опитування на практичних заняттях з попередньої теми, виконання контрольних робіт, тестування.
4. Відпрацювання пропущених занять, здача тем, проведення консультацій згідно плану самостійної роботи. Пропущені лекції мають бути відпрацьовані в усній формі, практичні заняття – шляхом виконання індивідуального завдання або співбесіди.
5. По завершенні курсу передбачено складання заліку у 1 семестрі.

6.1. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ ГОДИН І КРЕДИТІВ

Види занять	Загальна кількість годин/кредитів	Аудиторна кількість годин
Лекції	26 / 0,87	26
Практичні	26 / 0,87	26
Самостійна робота	38 / 1,27	–
Разом по курсу	90 / 3,0	52

З дисципліни «Банківське регулювання та нагляд» систематично проводиться поточний контроль знань здобувачів вищої освіти шляхом систематичного виконання контрольних робіт, перевіряється виконання самостійної роботи.

6.2. СКЛАД, ОБСЯГ І ТЕРМІНИ ВИКОНАННЯ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

Модулі курсу			Найменування теми	Розподіл часу			Термін виконання, тиждень	Термін контрольного заходу
Найменування	Обсяг, кредит	Сума залікових балів		ЛЗ	ПЗ	СР		
Банківське регулювання та нагляд	3,0	60-100	Тема 1 Теоретичні засади регулювання діяльності банків на міжнародному та національному рівнях	2	2	3	1	1
			Тема 2 Організаційна побудова системи банківського регулювання та нагляду	2	2	3	2	2
			Тема 3 Створення і реєстрації банків в Україні	2	2	4	3	3
			Тема 4 Ліцензування банківської діяльності в Україні	2	2	4	4	4
			Тема 5 Пруденційний безвизний нагляд за діяльністю банків	4	4	4	5,6	5,6
			Тема 6 Інспектування банків	4	4	4	7,8	7,8
			Тема 7 Комплексна рейтингова оцінка діяльності банків за системою «CAMELS»	4	4	4	9,10	9,10
			Тема 8 Банківський нагляд на основі оцінки ризиків	2	2	4	11	11
			Тема 9 Застосування до банків заходів впливу за порушення ними банківського законодавства та нормативних актів НБУ	2	2	4	12	12
			Тема 10 Розвиток банківського регулювання та нагляду в контексті євроінтеграції та глобалізації	2	2	4	13	13
Всього	3,0	60-100		26	26	38		

6.3. ПЕРЕЛІК ТА КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Модуль 1. Банківське регулювання та нагляд – 26 годин

Тема 1. Теоретичні засади регулювання діяльності банків на міжнародному та національному рівнях – 2 год.

Основні причини, що змушують державу взяти на себе функцію банківського нагляду. Головна мета та основні завдання банківського нагляду в Україні. Державні органи, які виконують функції

банківського регулювання та нагляду. Система загальних та специфічних функцій банківського нагляду. Економічні методи регулювання діяльності банків. Превентивні та протекційні заходи з Банківського регулювання та нагляду. Основні форми здійснення нагляду за діяльністю комерційних банків з боку НБУ. Принципи Базельського комітету організації банківського нагляду. Базельський комітет з питань банківського нагляду як координатор роботи з банківського нагляду та основні принципи ефективного банківського нагляду. Історія створення Базельського комітету. Юридичний статус комітету. Директиви Базельського комітету. Співпраця з міжнародними організаціями.

Тема 2. Організаційна побудова системи банківського регулювання та нагляду – 2 год.

Основні принципи організації банківського нагляду. Система банківського нагляду на рівні центрального та регіонального апарату управління Національного банку України. Функції департаментів банківського нагляду Національного банку України. Моделі організації банківського регулювання та нагляду. Світовий досвід побудови служб банківського нагляду. Нагляд як структурний підрозділ центрального банку. Побудова служби банківського нагляду як самостійної структури. Змішана система нагляду. Суб'єкти проведення вступного контролю. Нормативна база для проведення вступного контролю. Організаційні та функціональні форми банківських установ.

Тема 3. Створення і реєстрації банків в Україні – 2 год.

Вимоги до засновників та акціонерів банку. Вимоги до статутного капіталу банку. Документи, які подаються до Національного банку України для державної реєстрації банку. Відкриття філій і представництв банків. Підстави для відмови в державній реєстрації банку. Надання дозволу на придбання або збільшення істотної участі в банку. Порядок відкриття філій, представництв та відділень комерційних банків. Визначення філії, представництва та відділення банку. Зміст повідомлення про відкриття відокремленого підрозділу. Надання дозволу з боку НБУ на придбання та збільшення істотної участі в банку. Умови відкриття філії, представництва іноземних банків на території України. Акредитація філії, представництва іноземного банку.

Тема 4. Ліцензування банківської діяльності в Україні – 2 год.

Підстави для відмови в акредитації філії, представництва іноземного банку. Політика держави щодо ліцензування банківських установ. Операції банку, що підлягають ліцензуванню. Умови надання новоствореному банку ліцензії на здійснення банківських операцій. Умови розширення ліцензії функціонуючого банку. Умови надання письмового дозволу. Умови відкликання ліцензії з банку. Причини відкликання ліцензії з банку.

Тема 5. Пруденційний безвиїзний нагляд за діяльністю банків – 4 год.

Форми звітностей банку, що подаються до Національного банку України для розрахунку економічних нормативів. Методика розрахунку економічних нормативів. Вимоги Національного банку України до значень економічних нормативів. Нормативи капіталу. Нормативи ліквідності. Нормативи кредитного ризику. Нормативи інвестування. Набуття статусу спеціалізованого банку. Спеціальні значення економічних нормативів для окремих видів спеціалізованих банків. Нормативна база безвиїзного нагляду. Суб'єкти організації безвиїзного нагляду. Дії Національного банку України у разі невиконання банком економічних нормативів або порушення нормативно-правових актів.

Тема 6. Інспектування банків – 4 год.

Порівняння інспектування з безвиїзним наглядом та аудитом. Сутність поняття виїзного інспектування. Головне завдання виїзного інспектування. Комплексна та тематична інспекційні перевірки. Етапи процесу виїзного інспектування. Пріоритети при складанні графіка проведення інспектування на рік. Планові перевірки. Позапланові перевірки. "Паспорт нагляду" банку. Фази процесу виїзного інспектування. Робота з керівництвом банку. Висновок про інспектування. Етапи виїзної інспекційної перевірки. Звіт про підготовку до інспектування. Особливості інспектування банків I та II рівнів. Звіт за результатами комплексного інспектування та довідка за результатами тематичного чи спеціального інспектування. Механізм контролю за висновками зовнішніх аудиторів у процесі інспектування та зв'язок із службою внутрішнього аудиту

комерційних банків. Вимоги до структури та керівництва підрозділу внутрішнього аудиту банку. Стандарти внутрішнього аудиту: керівництво, незалежність, професійна компетентність, обсяг роботи, планування і виконання аудиторської перевірки, складання аудиторського висновку.

Тема 7. Комплексна рейтингова оцінка діяльності банків за системою «CAMELS» – 4 год.

Необхідність застосування рейтингового оцінювання банків. Основні компоненти рейтингового оцінювання банку за системою "CAMELS". Етапи проведення рейтингової оцінки за системою "CAMELS". Визначення сукупного рейтингу банку. Порядок погодження та затвердження рейтингу банку. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу капіталу. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу якості активів. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу надходжень. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу ліквідності. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу чутливості банку до ринкового ризику. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу менеджменту.

Тема 8. Банківський нагляд на основі оцінки ризиків – 2 год.

Мета та завдання нагляду на основі оцінки ризиків. Напрямки трактування категорії "ризик". Функції ризику. Причини виникнення ризиків банку. Існуючі підходи до класифікації ризиків. Класифікації ризиків за різними критеріями. Карта фінансових ризиків банку. Методи оцінки ризиків банківської діяльності. Функції підрозділу з питань аналізу та управління ризиками. Діяльність постійно діючих комітетів з управління ризиками: кредитний комітет, комітет з управління активами та пасивами, тарифний комітет.

Тема 9. Застосування до банків заходів впливу за порушення ними банківського законодавства та нормативних актів НБУ – 2 год.

Заходи впливу, що застосовуються Національним банком. Застосування письмового застереження та укладання письмової угоди з комерційним банком. Зміст письмового застереження. Особливості укладання письмової угоди. Прийняття програми фінансового

оздоровлення банку. Використання Національним банком заходів впливу щодо обмеження окремих видів діяльності, підвищення нормативів, накладання штрафів тощо. Розпорядження про зупинення виплати дивідендів чи розподілу капіталу в будь-якій іншій формі. Установлення для банку підвищених економічних нормативів. Підвищення резервів на покриття можливих збитків за кредитами та іншими активами. Обмеження, зупинення чи припинення проведення окремих видів здійснюваних банком операцій з високим рівнем ризику. Заборона надавання бланкових кредитів. Накладання штрафів на банки. Накладання штрафів на керівників банків. Призначення тимчасової адміністрації. Реорганізація та реструктуризація комерційних банків. Реорганізація банку під час тимчасової адміністрації. Відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку. Вимоги Національного банку до ліквідатора. Особливості ліквідації банку за рішенням його власників.

Тема 10. Розвиток банківського регулювання та нагляду в контексті євроінтеграції та глобалізації – 2 год.

Сучасні проблеми банківського нагляду. Проблеми та перспективи контролю нормативів ліквідності банків України. Проблеми реалізації функцій безвиїзного нагляду в Україні в контексті оцінки фінансового стану банків. Проблеми застосування методики CAMELS.

Відповідність функціонування банківської системи України євро-стандартам та вимогам ЄС. Комплексна програма реформування віт-чизняної банківської системи згідно із стандартами ЄС. Дотримання банками України вимог угоди Базель 2.

ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Модуль 1. Банківське регулювання та нагляд – 26 годин

ПЛАН ЛК №1. Тема 1. Теоретичні засади регулювання діяльності банків на міжнародному та національному рівнях – 2 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Сутність та форми регулювання банківської діяльності.
2. Мета, організація, підстави та обсяг нагляду.
3. Історія розвитку системи банківського регулювання та нагляду в Україні.
4. Базельські принципи в системі банківського регулювання та нагляду.

5. Організація системи банківського регулювання і нагляду в зарубіжних країнах.

ПЛАН ЛК № 2. Тема 2. Організаційна побудова системи банківського регулювання та нагляду – 2 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Структура та основні напрямки банківського нагляду в Україні.
2. Міжнародний досвід організації систем регулювання та нагляду за діяльністю банківських установ.

ПЛАН ЛК № 3. Тема 3. Створення і реєстрації банків в Україні – 2 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Організаційно-правові форми та засади діяльності банків в Україні
2. Порядок створення і державної реєстрації банку.
3. Вступний контроль при відкритті філій, представництв і відділень банків.
4. Порядок створення державного банку.

ПЛАН ЛК № 4. Тема 4. Ліцензування банківської діяльності в Україні – 2 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

- 4.1. Порядок ліцензування діяльності банківських установ.
- 4.2. Відкликання ліцензії на здійснення банківських операцій.

ПЛАН ЛК № 5-6. Тема 5. Пруденційний безвиїзний нагляд за діяльністю банків – 4 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Суть пруденційного нагляду. Аналіз видів звітностей банку.
2. Система економічних нормативів як інструмент оцінки фінансового стану банків.
3. Аналіз капіталу банку, регулятивний капітал та субординований борг.
4. Особливості нагляду за банками на консолідованій основі.

ПЛАН ЛК № 7-8. Тема 6. Інспектування банків – 4 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Суть та завдання виїзного інспектування банків.
2. Порядок проведення інспекційних перевірок
3. Особливості складання планів інспектування.
4. Права та обов'язки інспекторів і керівників банку.
5. Банківська таємниця.

ПЛАН ЛК № 9-10. Тема 7. Комплексна рейтингова оцінка діяльності банків за системою «CAMELS» – 4 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Загальна характеристика рейтингової системи CAMELS.
2. Критерії оцінки компонентів рейтингової системи.
3. Процедура затвердження рейтингу банку.
4. Особливості та обмеження методики CAMELS.

ПЛАН ЛК № 11. Тема 8. Банківський нагляд на основі оцінки ризиків – 2 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Основні засади формування системи нагляду за ризиками
2. Нагляд за діяльністю банків на основі оцінки ризиків
3. Особливості контролю окремих ризиків в межах наглядових заходів.

ПЛАН ЛК № 12. Тема 9. Застосування до банків заходів впливу за порушення ними банківського законодавства та нормативних актів НБУ – 2 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Підстави для застосування заходів впливу з боку НБУ.
2. Заходи впливу до банку.
3. Особливий режим контролю за діяльністю банку.
4. Організація роботи з проблемними банками.

ПЛАН ЛК № 13. Тема 10. Розвиток банківського регулювання та нагляду в контексті євроінтеграції та глобалізації – 2 год. *(Традиційна лекція з використанням презентації)*

1. Сутність сучасної трансформації підходів до банківського нагляду.
2. Напрямки реформування банківського нагляду в контексті євроінтеграції.

6.4. ПЕРЕЛІК ТА ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПЛАН ПЗ № 1. Теоретичні засади системи банківського регулювання та нагляду на міжнародному та національному рівнях. – 2 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);**
- 2) тести (1-2 бали);**
- 3) задачі (2 бали).**

Питання для опитування:

1. Головна мета та основні завдання банківського нагляду в Україні.

2. Превентивні та протекційні заходи з банківського регулювання та нагляду.
3. Принципи Базельського комітету організації банківського нагляду.
4. Моделі організації банківського регулювання та нагляду.

Тести: тема № 1 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 2. Організаційна побудова системи банківського регулювання та нагляду. – 2 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);
- 2) тести (1-2 бали);
- 3) задачі (2 бали).

Питання для опитування:

1. Структура банківського нагляду в Україні.
2. Основні напрямки банківського нагляду в Україні.
3. Міжнародний досвід організації систем регулювання та нагляду за діяльністю банківських установ.

Тести: тема № 2 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 3. Створення і реєстрації банків в Україні. – 2 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);
- 2) тести (1-2 бали);
- 3) задачі (2 бали).

Питання для опитування:

1. Організаційно-правові форми та засади діяльності банків в Україні
2. Порядок створення і державної реєстрації банку.
3. Вступний контроль при відкритті філій, представництв і відділень банків.
4. Порядок створення державного банку.

Тести: тема №3 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 4. Ліцензування банківської діяльності в Україні. – 2 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);
- 2) тести (1-2 бали);
- 3) задачі (2 бали).

Питання для опитування:

1. Порядок ліцензування діяльності банківських установ.

2. Відкликання ліцензії на здійснення банківських операцій.
Тести: тема №4 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 5-6. Пруденційне безвиїзне регулювання банківської діяльності в Україні. – 4 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);**
- 2) тести (1-2 бали);**
- 3) задачі (2 бали).**

Питання для опитування:

1. Форми звітностей банку, що подаються до Національного банку України для розрахунку економічних нормативів.
2. Методика розрахунку економічних нормативів.
3. Вимоги Національного банку України до значень економічних нормативів.
4. Нормативна база безвиїзного нагляду.

Тести: тема № 5 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 7-8. Інспекційні перевірки банків в Україні. – 4 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);**
- 2) тести (1-2 бали);**
- 3) задачі (2 бали).**

Питання для опитування:

1. Порівняння інспектування з безвиїзним наглядом та аудитом.
2. Етапи процесу виїзного інспектування.
3. Вимоги до структури та керівництва підрозділу внутрішнього аудиту банку.
4. Стандарти внутрішнього аудиту: керівництво, незалежність, професійна компетентність, обсяг роботи, планування і виконання аудиторської перевірки, складання аудиторського висновку.

Тести: тема № 6 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 9-10. Порядок оцінювання діяльності банків за рейтинговою системою «CAMELS». – 4 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);**
- 2) тести (1-2 бали);**
- 3) задачі (2 бали).**

Питання для опитування:

1. Необхідність застосування рейтингового оцінювання банків.

2. Основні компоненти рейтингового оцінювання банку за системою "CAMELS".
3. Визначення сукупного рейтингу банку.
4. Порядок погодження та затвердження рейтингу банку.

Тести: тема № 7 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 11. Банківський нагляд на основі оцінки ризиків. – 2 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);**
- 2) тести (1-2 бали);**
- 3) задачі (2 бали).**

Питання для опитування:

1. Мета та завдання нагляду на основі оцінки ризиків.
2. Економічна сутність категорії «банківський ризик».
3. Причини виникнення ризиків банку.
4. Існуючі підходи до класифікації ризиків.

Тести: тема № 8 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 12. Застосування заходів впливу до банків в Україні. – 2 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);**
- 2) тести (1-2 бали);**
- 3) задачі (2 бали).**

Питання для опитування:

1. Заходи впливу, що застосовуються Національним банком.
2. Застосування письмового застереження та укладання письмової угоди з комерційним банком.
3. Прийняття програми фінансового оздоровлення банку.
4. Установлення для банку підвищених економічних нормативів.

Тести: тема № 9 MOODLE

ПЛАН ПЗ № 13. Розвиток банківського регулювання та нагляду в контексті євроінтеграції та глобалізації – 2 год.

- 1) усне опитування (1-2 бали);**
- 2) тести (1-2 бали);**
- 3) задачі (2 бали).**

Питання для опитування:

1. Сутність сучасної трансформації підходів до банківського нагляду.

2. Напрямки реформування банківського нагляду в контексті євроінтеграції.

Тести: тема № 10 MOODLE

Заняття на базі філії кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Порядок оцінювання діяльності банків за рейтинговою системою «CAMELS» – 2 год.

Візуальне супроводження дисципліни

Лекційні заняття з дисципліни «Банківське регулювання та нагляд» на всіх заняттях супроводжуються презентаціями.

Матеріальне-технічне забезпечення дисципліни

1. Використання фільмотеки кафедри фінансів, банківської справи та страхування.
2. Застосування елементів дистанційного навчання.
3. Використання ННЛ (Навчальний Банк кафедри фінансів, банківської справи та страхування).

6.5. ТЕМИ, ФОРМА КОНТРОЛЮ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗАВДАНЬ, ЯКІ ВИНЕСЕНІ НА САМОСТІЙНЕ ОBOB'ЯЗКОВЕ ОПРАЦЮВАННЯ

Модуль 1. Банківське регулювання та нагляд – 38 годин

Тема 1. Теоретичні засади регулювання діяльності банків на міжнародному та національному рівнях. – 3 год.

1. Основні причини, що змушують державу взяти на себе функцію банківського нагляду.
2. Державні органи, які виконують функції банківського регулювання та нагляду.
3. Система загальних та специфічних функцій банківського нагляду.
4. Основні форми здійснення нагляду за діяльністю комерційних банків з боку НБУ.

Тема 2. Організаційна побудова системи банківського регулювання та нагляду. – 3 год.

1. Базельський комітет з питань банківського нагляду як координатор роботи з банківського нагляду.
2. Функції департаментів банківського нагляду Національного банку України.

3. Світовий досвід побудови служб банківського нагляду.

Тема 3. Створення і реєстрації банків в Україні. – 4 год.

1. Порядок відкриття філій і представництв банків.
2. Надання дозволу на придбання або збільшення істотної участі в банку.

Тема 4. Ліцензування банківської діяльності в Україні. – 4 год.

1. Політика держави щодо ліцензування банківських установ.
2. Операції банку, що підлягають ліцензуванню.
3. Умови надання новоствореному банку ліцензії на здійснення банківських операцій.
4. Умови відкликання ліцензії з банку.
5. Причини відкликання ліцензії з банку.

Тема 5. Пруденційний безвиїзний нагляд за діяльністю банків. – 4 год.

1. Нормативи капіталу і ліквідності.
2. Нормативи кредитного ризику і інвестування.
3. Набуття статусу спеціалізованого банку.
4. Спеціальні значення економічних нормативів для окремих видів спеціалізованих банків.
5. Суб'єкти організації безвиїзного нагляду.
6. Дії Національного банку України у разі невиконання банком економічних нормативів або порушення нормативно-правових актів.

Тема 6. Інспектування банків. – 4 год.

1. Комплексна та тематична інспекційні перевірки.
2. Планові перевірки. Позапланові перевірки.
3. Висновок про інспектування.
4. Звіт за результатами комплексного інспектування та довідка за результатами тематичного чи спеціального інспектування.
5. Механізм контролю за висновками зовнішніх аудиторів у процесі інспектування та зв'язок із службою внутрішнього аудиту комерційних банків.

Тема 7. Комплексна рейтингова оцінка діяльності банків за системою «CAMELS». – 4 год.

1. Етапи проведення рейтингової оцінки за системою "CAMELS".
2. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу капіталу.

3. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу якості активів.
4. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу надходжень.
5. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу ліквідності.
6. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу чутливості банку до ринкового ризику.
7. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу менеджменту.

Тема 8. Банківський нагляд на основі оцінки ризиків. – 4 год.

1. Функції ризику.
2. Існуючі підходи до класифікації ризиків.
3. Карта фінансових ризиків банку.
4. Методи оцінки ризиків банківської діяльності.
5. Функції підрозділу з питань аналізу та управління ризиками.

Тема 9. Застосування до банків заходів впливу за порушення ними банківського законодавства та нормативних актів НБУ. – 4 год.

1. Використання Національним банком заходів впливу щодо обмеження окремих видів діяльності, підвищення нормативів, накладання штрафів тощо.
2. Розпорядження про зупинення виплати дивідендів чи розподілу капіталу в будь-якій іншій формі.
3. Підвищення резервів на покриття можливих збитків за кредитами та іншими активами.
4. Обмеження, зупинення чи припинення проведення окремих видів здійснюваних банком операцій з високим рівнем ризику.
5. Накладання штрафів на банки. Особливості ліквідації банку за рішенням його власників.

Тема 10. Розвиток банківського регулювання та нагляду в контексті євроінтеграції та глобалізації. – 4 год.

1. Відповідність функціонування банківської системи України євро-стандартам та вимогам ЄС.
2. Комплексна програма реформування вітчизняної банківської системи згідно із стандартами ЄС.
3. Дотримання банками України вимог угоди Базель 2.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- 1) Підготовка і друкування наукової статті (обсягом 0,375 друк. арк.);
- 2) Підготовка і друкування тез (обсягом 0,125 друк. арк.).

Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи

№ з/п	Завдання самостійної роботи	Кількість					
		год.	заходів	балів за 1 захід		всього балів	
				min	max	min	max
1	Обов'язкова самостійна робота:						
	– тестування в MOODLE;	X	10	1	2	10	20
	– опрацювання окремих тем курсу;	38	10	1	2	10	20
	– доповідь (виступ з підготовкою презентації);	X	2	2	2	4	4
	Всього:	38	X	X	X	24	44
2	Індивідуальна робота:						
	– наукова стаття (0,375 друк. арк.)	X	1	0	3	0	3
	– тези доповіді (0,125 друк. арк.)	X	1	0	2	0	2
	Всього:	X	X	X	X	0	5
	Усього за самостійну роботу	38	X	X	X	24	49

6.6. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

6.6.1. Питання для поточного контролю знань

1. Зміст регулювання банківської діяльності.
2. Функції НБУ.
3. Функції банківського нагляду.
4. Основні принципи ефективного банківського нагляду.
5. Зміст методів банківського нагляду.
6. Основні повноваження регулятивно-наглядових органів країн з ринковою економікою.
7. Роль Базельського комітету з питань банківського нагляду у становленні системи банківського нагляду в Україні.
8. Основні документи Базельського комітету з питань банківського нагляду.
9. Основні принципи ефективного банківського нагляду, розроблені Базельським комітетом з питань банківського нагляду.
10. Завдання банківського регулювання та нагляду в Україні.
11. Повноваження Національного банку України з питань фінансового моніторингу діяльності банків.
12. Форми контролю, які здійснює Національний банк України.

13. Особливості організації банківського нагляду у країнах світу.

14. Основні функції системи банківського нагляду на рівні відповідних департаментів банківського нагляду Національного банку України та відділів банківського нагляду при територіальних управліннях Національного банку України.

15. Моделі організації систем банківського регулювання та нагляду за об'єктом регулювання.

16. Необхідність функціонування міжнародної (наднаціональної) моделі регулювання та нагляду.

17. Порядок та умови створення банків в Україні.

18. Обмеження щодо найменування банківської установи.

19. Обмеження щодо учасників банку.

20. Вимоги та порядок формування статутного капіталу банку.

21. Суб'єкти та порядок проведення Національним банком України вступного контролю при реєстрації банків.

22. Порядок створення та державної реєстрації банків з іноземним капіталом.

23. Необхідність належного регулювання доступу іноземного капіталу до банківської системи України.

24. Організаційно-правові форми банків в Україні.

25. Порядок створення державного банку в Україні.

26. Умови та порядок відкриття філій та представництв іноземних банків на території України.

27. Нормативно-правові документи, що регламентують створення і реєстрацію банків в Україні.

28. Основна мета ліцензування банківської діяльності.

29. Особливості надання ліцензій та дозволів на здійснення операцій з валютою.

30. Поняття генеральної банківської ліцензії та ліцензії на здійснення банківських операцій.

31. Письмовий дозвіл на здійснення банківських операцій.

32. Основні причини, які змушують НБУ відізвати ліцензію на здійснення банківських операцій.

33. Суб'єкти та порядок проведення Національним банком України вступного контролю при ліцензуванні банків.

34. Операції, що можуть виконувати банки на підставі отриманих банківської ліцензії та письмового дозволу.

35. Умови отримання банківської ліцензії та письмового дозволу на здійснення банківських операцій.

36. Особливості видачі банківській корпорації банківської ліцензії, письмового дозволу та ліцензій на виконання окремих операцій.

37. Основні причини, які змушують НБУ відізвати ліцензію на здійснення банківських операцій.

38. Вплив розміру регулятивного капіталу банку на рішення про надання ліцензії.

39. Умови розширення ліцензії функціонуючого банку.

40. Типові документи для отримання банківської ліцензії.

41. Суб'єкти та порядок проведення Національним банком України попереднього контролю на етапі безвиїзного нагляду за діяльністю банків.

42. Завдання попереднього контролю на етапі безвиїзного нагляду за діяльністю банків.

43. Вимоги щодо складання та подання банками до Національного банку України форм фінансової та статистичної звітності.

44. Елементи основного капіталу банку.

45. Елементи додаткового капіталу банку.

46. Економічні нормативи, що є обов'язковими до виконання банками.

47. Особливості встановлення значень економічних нормативів для спеціалізованих банків.

48. Порядок здійснення контролю за дотриманням банками вимог щодо регулятивного капіталу банків та економічних нормативів.

49. Порушення, за результатами виявлення яких НБУ має право встановлювати підвищені значення економічних нормативів.

50. Основні вимоги до залучення коштів на умовах субординованого боргу.

51. Суб'єкти та порядок проведення Національним банком України поточного контролю в процесі виїзного інспектування банків.

52. Завдання поточного контролю в процесі виїзного інспектування банків.

53. Види та об'єкти інспекційних перевірок.

54. Порядок складання планів інспектування.

55. Етапи та визначте порядок проведення інспекційних перевірок.
56. Особливості оформлення результатів інспектування.
57. Порядок проведення інспекційної перевірки.
58. Роль та завдання служби внутрішнього аудиту банку.
59. Функціональні завдання служби внутрішнього аудиту комерційного банку.
60. Стандарти внутрішнього аудиту.
61. Головні об'єкти внутрішнього аудиторського контролю.
62. Фактори ризику, на які необхідно звернути увагу під час проведення перевірок внутрішнього аудиту.
63. Економічна сутність поняття рейтингової оцінки.
64. Мета оцінки діяльності банків за рейтинговою системою.
65. Основні компоненти рейтингової системи CAMELS.
66. Фактори, які впливають на визначення рейтингових оцінок компонентів рейтингової системи CAMELS.
67. Порядок визначення комплексної рейтингової оцінки фінансового стану банку за системою CAMELS.
68. Порядок затвердження рейтингу банку, встановленого за результатами інспекційної перевірки.
69. Сутність ризиків банківської діяльності
70. Порядок вимірювання та оцінки ризиків банківської діяльності.

6.6.2 ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ (ДО ЗАЛІКУ)

1. Аналіз капіталу банку, регулятивний капітал та субординований борг.
2. Базельський комітет з питань банківського нагляду як координатор роботи з банківського нагляду.
3. Базельські принципи в системі банківського регулювання та нагляду.
4. Банківська таємниця.
5. Види банківських послуг та загальні принципи їх ліцензування.
6. Визначення сукупного рейтингу банку.
7. Використання Національним банком заходів впливу щодо обмеження окремих видів діяльності, підвищення нормативів, накладання штрафів тощо.

8. Вимоги до засновників та акціонерів банку.
9. Вимоги до статутного капіталу банку.
10. Вимоги до структури та керівництва підрозділу внутрішнього аудиту банку.
11. Вимоги Національного банку України до значень економічних нормативів.
12. Висновок про інспектування.
13. Вступний контроль при відкритті філій, представництв і відділень банків.
14. Головна мета та основні завдання банківського нагляду в Україні.
15. Державні органи, які виконують функції банківського регулювання.
16. Дії Національного банку України у разі невиконання банком економічних нормативів або порушення нормативно-правових актів.
17. Економічна сутність категорії «банківський ризик».
18. Етапи проведення рейтингової оцінки за системою "CAMELS".
19. Етапи процесу виїзного інспектування.
20. Загальна характеристика рейтингової системи CAMELS.
21. Застосування письмового застереження та укладання письмової угоди.
22. Заходи впливу до банку.
23. Заходи впливу, що застосовуються Національним банком.
24. Звіт за результатами комплексного інспектування.
25. Існуючі підходи до класифікації ризиків.
26. Існуючі підходи до класифікації ризиків.
27. Історія розвитку системи банківського регулювання та нагляду в Україні.
28. Карта фінансових ризиків банку.
29. Комплексна та тематична інспекційні перевірки.
30. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу капіталу.
31. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу якості активів.
32. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу надходжень.

33. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу ліквідності.
34. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу чутливості банку до ринкового ризику.
35. Критерії встановлення рейтингової оцінки банку за даними аналізу менеджменту.
36. Критерії оцінки компонентів рейтингової системи.
37. Мета та завдання нагляду на основі оцінки ризиків.
38. Мета, організація, підстави та обсяг нагляду.
39. Методи оцінки ризиків банківської діяльності.
40. Методика розрахунку економічних нормативів.
41. Механізм контролю за висновками зовнішніх аудиторів у процесі інспектування та зв'язок із службою внутрішнього аудиту комерційних банків.
42. Моделі організації банківського регулювання та нагляду.
43. Набуття статусу спеціалізованого банку.
44. Нагляд за діяльністю банків на основі оцінки ризиків
45. Надання дозволу на придбання або збільшення істотної участі в банку.
46. Накладання штрафів на банки. Особливості ліквідації банку за рішенням його власників.
47. Необхідність застосування рейтингового оцінювання банків.
48. Нормативи капіталу і ліквідності.
49. Нормативи кредитного ризику і інвестування.
50. Нормативна база безвиїзного нагляду.
51. Обмеження, зупинення чи припинення проведення окремих видів здійснюваних банком операцій з високим рівнем ризику.
52. Операції банку, що підлягають ліцензуванню.
53. Організаційні та функціональні форми банківських установ.
54. Організаційно-правові форми та засади діяльності банків в Україні
55. Організація роботи з проблемними банками.
56. Організація системи банківського регулювання і нагляду в зарубіжних країнах.
57. Основні засади формування системи нагляду за ризиками

58. Основні компоненти рейтингового оцінювання банку за системою "CAMELS".
59. Основні причини, що змушують державу взяти на себе функцію банківського нагляду.
60. Основні форми здійснення нагляду за діяльністю комерційних банків з боку НБУ.
61. Особливий режим контролю за діяльністю банку.
62. Особливості контролю окремих ризиків в межах наглядових заходів.
63. Особливості видачі генеральної ліцензії на здійснення валютних операцій.
64. Особливості нагляду за банками на консолідованій основі.
65. Особливості складання планів інспектування.
66. Особливості та обмеження методики CAMELS.
67. Підвищення резервів на покриття можливих збитків за кредитами та іншими активами.
68. Підстави для відмови в державній реєстрації банку.
69. Підстави для застосування заходів впливу з боку НБУ.
70. Планові перевірки. Позапланові перевірки.
71. Політика держави щодо ліцензування банківських установ.
72. Порівняння інспектування з безвиїзним наглядом та аудитом.
73. Порядок відкриття філій і представництв банків.
74. Порядок погодження та затвердження рейтингу банку.
75. Порядок проведення інспекційних перевірок
76. Порядок створення державного банку.
77. Порядок створення і державної реєстрації банку.
78. Права та обов'язки інспекторів і керівників банку.
79. Превентивні та протекційні заходи з банківського регулювання та нагляду.
80. Принципи Базельського комітету організації банківського нагляду.
81. Причини виникнення ризиків банку.
82. Причини відкликання ліцензії з банку.
83. Процедура затвердження рейтингу банку.
84. Розпорядження про зупинення виплати дивідендів чи розподілу капіталу в будь-якій іншій формі.
85. Світовий досвід побудови служб банківського нагляду.

86. Система економічних нормативів як інструмент оцінки фінансового стану банків.
87. Система загальних та специфічних функцій банківського нагляду.
88. Спеціальні значення економічних нормативів для окремих видів спеціалізованих банків.
89. Стандарти внутрішнього аудиту.
90. Суб'єкти організації безвізного нагляду.
91. Суб'єкти проведення та нормативна база для проведення вступного контролю.
92. Сутність та форми регулювання банківської діяльності.
93. Суть пруденційного нагляду. Аналіз видів звітностей банку.
94. Суть та завдання виїзного інспектування банків.
95. Умови відкликання ліцензії з банку.
96. Умови надання новоствореному банку ліцензії на здійснення банківських операцій.
97. Форми звітностей банку, що подаються до Національного банку України для розрахунку економічних нормативів.
98. Функції департаментів банківського нагляду Національного банку України.
99. Функції підрозділу з питань аналізу та управління ризиками.
100. Функції ризику.

6.7. РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА З ДИСЦИПЛІНИ ТА СХЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За всі види робіт впродовж семестру (тести, опитування, контрольні роботи, самостійна робота тощо) здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 100 балів.

Рейтингова оцінка знань з дисципліни «Банківське регулювання та нагляд» за темами

Тема	Мінімум	Максимум
1. Тема	6	10
2. Тема	6	10
3. Тема	6	10
4. Тема	6	10
5. Тема	6	10
6. Тема	6	10
7. Тема	6	10
8. Тема	6	10
9. Тема	6	10
10. Тема	6	10
Разом за 1 модуль (залік)	60	100

Схема поточного та підсумкового контролю знань

№ модуля	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			min	max	min	max
1	26	26	Аудиторна робота:					
			– усне опитування;	10	1	2	10	20
			– розв’язання задач;	10	2	2	20	20
			– контрольна робота;	1	6	11	6	11
			Самостійна робота:					
			<i>Обов’язкова:</i>					
			– тестування в MOODLE;	10	1	2	10	20
– опрацювання окремих тем;	10	1	2	10	20			
– доповідь з презентацією.	2	2	2	4	4			
<i>Індивідуальна робота:</i>								
– наукова стаття;	1	0	3	0	3			
– тези доповіді.	1	0	2	0	2			
Всього по навчальній дисципліні							60	100

Шкала оцінювання ECTS

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Традиційна оцінка
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90–100	зараховано
B C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75–89	
D E	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60–74	
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як досягти мінімального критерію	35–59	не зараховано
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота.	1–34	

7.1. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

1. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні : постанова від 28.08.2001 р. № 368 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://goo.gl/MCVajF>.

2. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» : вказівки від 15.03.2004 р. № 104 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://goo.gl/CCkkUP>.

3. Положення про Комісію Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків : постанова від 09.11.98 р. № 470 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://goo.gl/LN9O53>.

4. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://goo.gl/ebqFWq>

5. Положення про застосування Національним банком України заходів впливу : положення від 17.08.2012 р. № 346 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://goo.gl/kDdJih>.

6. Положення про планування та порядок проведення інспекційних перевірок : положення від 17.07.2001 р. № 276 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://goo.gl/RU6iuR>

7. Положення про порядок реєстрації та ліцензування банків, відкриття відокремлених підрозділів : положення від 08.09.2011 р. № 306 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://goo.gl/qJjh1g>

8. Порядок надання банкам і філіям іноземних банків генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій: положення від 15.08.2011 р. № 281 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://goo.gl/DbLZgU>

9. Про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою «CAMELS» : положення від 08.05.2002 р. № 171 [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : <http://goo.gl/jTFTRH>

10. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні :

закон України від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://goo.gl/uHhmQU>

11. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://goo.gl/1QVjNq>

12. Про систему валютного регулювання і валютного контролю : декрет від 19.02.1993 р. № 15-93 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <http://goo.gl/zWR2wy>

13. Про Національний банк України : закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://goo.gl/aPxgu2>

14. Про банки і банківську діяльність : закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://goo.gl/He1A1w>

15. Банківська система України : монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина та ін. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с.

16. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів : монографія / О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт [та ін.] ; за ред. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Астон, 2012. – 358 с.

17. Барановський О. Регулювання і нагляд у банківській сфері: quo vadis? / Олександр Барановський // Вісник НБУ. – 2010. – № 7 (173). – С. 3–10.

18. Васюренко О. В. Банківський нагляд : підручник / О. В. Васюренко, О. М. Сидоренко. – К. : Знання, 2011. – 503 с.

19. Заруцька О. П. Банківський нагляд з використанням структурно-функціонального аналізу: теорія, світовий і вітчизняний досвід : монографія / О. П. Заруцька. – Суми : УАБС НБУ, 2013. – 379 с.

20. Сидоренко О. М. Банківський нагляд : навч.-метод. посіб. для самостійної та індивідуальної роботи студентів. – Харків : ХІБС УБС НБУ, 2011. – 200 с.

Робочу програму розробила
канд. екон. наук, доцент

А. С. Полторака